

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjaikért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévre 4 frt. félévre 2 frt. negyedévre 1 frt.

Ugy a lap szellemi részét illető cikkek, mint az előfizetési pénzek a „Közművelődés” szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendőek.

Főpásztori beszéd,

melyvel dr. Fogarasy Mihály püspök ur ó emléktósága az erdélyi rom. kath. statusgyűlést 1879. nov. 10-én megnyitotta.

Az elébbi évben statusgyűlésünk nem volt összehívva és megtartva, mivel szabályaink nem gondoskodtak arról, hogy a püspök akadályozása esetében helyettese az elnöki széket elfoglalhassa, de a világi elnöki szék is üresen állott. Évi közgyűléseink megszakasztását kívánatosnak s az ügyre nézve, mely intézkedésére van bizva, hasznosnak nem tartom, azért bár aggkorom a feszültebb szellemi munkától menekülni óhajt s nyugalomra vágnék, ez év fojytán Isten jóvoltából némileg képesebbnek érezvén magamat, statusgyűlésünk megtartására vállalkoztam, teszem pedig ezt nem csupán szabályaink utasítása tekintetéből, hanem egy magasabb vallási és szellemi indokból is. Ugyanis én, ki erdélyi püspöki megyénk régibb autonómikus állásának rendszeresítésében mint főpásztor örömet s egész odaadással közreműködtem, úgy képzelem s érzem magamat e nagy tekintetű közgyűlés körében, mint érezték a szent hajdan ós atyái, midőn nagy nemzetségük elsőledt fiait s ezeknek számos ivadékait az apai östüzhely köré összegyűjtötték, hogy velök együtt az Urban egy szép családi ünnepet üljenek.

Körültekintve tehát e díszes gyülekezet nagytekintetű során, kik mindnyájan magyar hazánk első sz. királyának és apostolának hitvallásától mélyen áthatva, ezen általa alapított püspöki szék köré összesereglettek, ugyanezen hit üdvforrásából fakadó legtisztább örömmérszéllel üdvözlöm mindnyájokat kérvén, hogy atyai és pásztori rövid szózatomat oly kedvességgel fogadni szíveskedjenek, a mily melegen óhajtom, hogy abból a katolikus érzet felelevenítésének bő áldásokkal dicsekvő gyümölcse kisarjadzék.

Szent Jób patriarcha könyvében e tételt olvassuk: „Katonaság az ember élete e földön.” Az egész földkerekséget átfogó rom. katolika egyház hívei szintén elmondhatják magukról, hogy korunkban katolikus embernek lenni k a t o n a s á g, mert bármerre tekintünk, anyaszentegyházunk állapotát csaknem mindenütt kisebb nagyobb mértékben szorongatottnak vagy épen

megtámadottnak találjuk s hűségünk kötelme azt kívánja tőlünk, hogy ezen dicső anyának, melyre Isten az elromolthatatlanság bélyegét nyomta, de lakhelyét e viszontagságok és siralomvölgyében jelölte ki, védelmére keljünk. Nem szükség figyelmeztetnem a tisztelt gyűlést azon gyakori támadásokra, sértésekre, gyanúsításokra, melyeknek a katolika anyaszentegyház napjainkban ki van téve, az irányvesztett tudomány részéről szintugy, mint a politikai hatalom ellenünk célzott intézkedései következtében. Az anyaszentegyház ellen intézett bántalmak iránt nem lehetünk különbösek, éber figyelemmel kell örködnünk annak sérthetetlen igazságai, hitelesített jogai, igaz uton szerzett vagyona, összes birtoka és minden szent és üdvösséges intézményei felett, es mint szent Pál int: szent hitünk fegyverzetébe öltözködve készen kell állanunk anyaszentegyházunk védelmére ott, a hol azt sértve, megtámadva, vagy gunynak és lenézésnek kitéve tapasztaljuk.

A hitbuzgalom megzavarhatja a társadalmi békét, ha tulásba megy által, de a hitközömb, ha tolerancia színével dicsekedve annak védelmén felhagy, a mit igazságtalannek kell nemcsak szájjal vallani, hanem szívvel is érezni, és a meggyőződés hatalmával ápolni: roppant vallási és erkölcsi károkat okoz a kereszténységben. A mai materialistikus irányu bölcsesség, a természeti tudományok vívmányainak tulbecsülése, az ujabbkori felkapott elméletek, eszmék és szólamok és az általános culturirány, mely szent Pálnak szavairól egészen megfeledkezve, levette tekintetét az égről s csak a földet vette birtokába, nagyon segítették elő korunknak valálasköznységét, mely belőlünk kész minden hitéletet, hitélénkséget lassankint kioltani, vagy legalább megtompítani. Ez, tisztelt gyülekezet, valamint a testben a vérkeringés megakadályozása betegséget okoz, ugy a vallás terén elpuhulást, lankadságot s végre oly eltompulást idéz elő, melyből azután a kigyógyulás igen nehéz.

Óhajtánám, hogy a statusgyűlés ezen ujkori baj ellen nekünk, erdélyi katolikusoknak óvszerül szolgáljon, vagy ha már benne volnánk, abból kigyógyítson.

Ha van sok megkapó és megszedítő vonzerő korunk anyagi vívmányaiban és műveltségi haladásában,

nekünk katolikusoknak nem kell attól tartanunk, hogy az egyházi zászló, mely alatt harcolunk, kénytelen meggömbülni annak nagyszerűsége előtt. Anyaszentegyházunk 18 százados élete oly dicső történetében, tudományában, iselt dolgaiban és műveiben; oly nagyszerű alkotásaiban, hogy a ki azokat tanulmányozta, bár nem tartozott hozzánk, de igazságos tudott lenni, meghódolt nagyszerűsége isteni volta előtt.

Nem is a józan haladásnak, vagy korszerű műveltségnek ellenese a mi egyházunk, hanem csak azon veszélyes iránynak, melyben a tudósok és politikusok által vezetetik a keresztény elvek elhomályosítására és a jó erkölcsök megrottására.

A katolikus embernek, ki anyaszentegyházának történetében buvárkodni nem restel, hitigazságainak üdvözítő hatását és tudományos összealkotását tanulmányozni el nem mulasztja, intézményeinek nagyszerű kihatását a társadalmi élet rendezésére s magára az anyagi boldogság eszközeinek használására nézve is tekintetbe veszi: lehetetlen hódolatát, szeretetét és ragaszkodását tőle megvonnia vagy csak haboznia is a felett, hogy ez azon az emberiséget boldogító világegyház, melyet Jézus apostolai által nemünk üdvözítésére e földön létesíteni és az idők végéig fentartani szándékozott. Ő az a mustármagból kiemelkedett törzsfő, melynek ágai és lombjai alatt országok és népek ma is biztos nyughelyet találnak a kulturai nemesebb törekvések üdvös kifejtésére; a nem leromboló, hanem felépítő szabad munkásság élvezetére; menhelyet a büntől való kitisztulás eszközésére, a testvéri szeretet nagyszerű munkásságának gyakorlására, az anyagi vágyak békóinak szétűrésére; csalhatatlan elveket egy boldog országlatnak és társadalmi együttlétnek alkotására.

Melegen ragaszkodjunk azért egyházunk anyai kebléhez és fennen tiszteljük annak kőszálra épült központját, dicsően uralkodó látható szentséges fejét; kövessük intéseit, valljuk be nyíltan tanait, áldásának termékenyítő árnyékában gyakoroljuk autonomikus szervezetünk körében elhunyt, áldott őseink tevékeny, feláldozó erényeit. Egyházunknak meg vannak jogai, kötelező tradíciói, szent letéteményei kezeinkre bízva, őrizzük ezeket a hit és szeretet nagy egységében, mely anyaszentegyházunkban nyert kifejezést; egymás közt a szeretet magasabb kötelmeit akképp tartjuk fenn, hogy a tolerancia józan gyakorlatában ne tévedjünk el a valásközömb veszedelmes ingadozására, és ha egyházunk arra tanít, azt javasolja nekünk, sőt parancsolja is, hogy gyermekeinket szent hitünk tanaiban neveljük, nemcsak a családban, hanem az iskolában is; hogy a házasságban a vallásességet szem előtt tartjuk, és ne anyagi érdekektől vezetessünk: kövessük boldogságunkra célzó intéseit, és ne tartjuk dicsőségnak azt, vagy haladásnak és felvilágosodásnak, hogy ezekkel nem gondolván, csak oda menjünk, a hova az anyagi érdekek vezetnek.

Végezetre, hogy mai összejövetelünk célját is megérintsem, a meghívó levelemben megjelölt tanácskozási tárgyak határa nem zárja ki azt, hogy az igen tisztelt gyülekezet tagjai üdvös indítványokat, tanácsokat,

ajánlatokat tehessenek ügyeink javítása, előmozdítása, ügybuzgóságunk élénkítése tekintetében.

Mit szintugy magam részéről is fentartván, az eloszolhatatlan Sz. Háromság Atya Fiu és Sz. Lélek Isten nevében a jelen gyűlést megnyitottnak nyílvánitom.

Az erdélyi rom. kath. status gyűlésének jegyzőkönyve 1879. évben.

I. ülés

hétfőn, november 10-én 1879.

Elnökölt: Fogarasy Mihály erdélyi püspök ur ó nagyméltósága.

Jelen voltak: A statusgyűlésre szabályszerűen meghívottak közül 75 tag, még pedig 37 világi, 38 egyházi tag.

Jegyeztek: Veszely Károly egyházi, Finály Henrik világi jegyzők.

Ülés megnyitása 10¹/₂ órakor.

1. A püspök ó nagyméltósága elfoglalván az előki székét, megnyitó beszédében előbb okát adván annak, hogy a mult 1878 évben mily körülmények állottak utját a statusgyűlés egybehívásának, örömet fejezi ki a fölött, hogy e folyó évben a közgyűlés létrejöhetett, a miben nemcsak az autonomikus önkormányzat tovább fejlesztésére fontos mozzanatot lát, hanem messze kiható jótékony befolyás csiráját a politikai és társadalmi élet minden ágaira, a melyek csak úgy vehetnek az emberiségre nézve üdvös lendületet, ha oly szilárd vallási alapokon vernek gyökeret, a melyet első sorban a rom. kath. anyaszentegyház nyújt. Üdvözlí a megjelent tagokat és a statusgyűlést megnyitottnak nyílvánítja. —

A megnyitó beszéd közlekedéssel fogadtatik. (Lapunk mai számában az első helyen közöljük a valódi apostoli szellemben nagy hatás közt tartott beszédet. Szerk.)

2. A status közgyűlésének sikeres működésére nézve első alapföltétel levén, hogy a gyűlés magát szervezze, K. Biasini Domokos, Gidófalvi Géza, Korbuly Bogdán, Ágoston Károly és Gergely Ignác tagtársak személyeiben bizottság küldetik ki a végre, hogy a megjelent tagokat számba vegye, illetőleg, a mennyiben szükséges, igazolja. —

A bizottság azonnal munkához fogván, püspök ur ó nagyméltósága a bizottság szabadabb működhetése kedveért a gyűlést félórára felfüggeszti.

3. Megtörténvén az igazolás, az ülés újra megnyílik és legelőbb is a kiküldött bizottság mint működése eredményét jelenti, hogy a meghívottak közül megjelent és a gyűlésen tényleg jelen van 75 tag, még pedig 38 egyházi és 37 világi tag. —

Helyeslő tudomásul vétetik.

4. Püspök ó nagyméltósága felhívja a gyűlés figyelmét arra, hogy Simon Elek tagtárs, a statusgyűlés választott világi jegyzője betegség miatt meg nem jelenhetvén, előáll szüksége annak, hogy helyébe a jelen gyűlés tartamára helyettesítőlég világi jegyző

választassék. Felszólítja a gyűlést ezen választás meg-
ejtésére. —

A gyűlés közfelkiáltással a világi jegyző teendői-
nek a jelen ülésen való teljesítésére F i n á l y Henrik
tagtársat jelöli ki, ki is megfelelő a megtisztelő biza-
lomnak, a jegyzői széket legottan elfoglalja.

5. Püspök ő nagyméltósága hivatkozva megnyitó
beszédje bevezető soraira, újból kiemeli a világi elnöki
szék betöltésének szükséges voltát. A midőn ezt teszi,
emlékeztetbe kívánja hozni, hogy a mikor 1877-ben
báró J ó s i k a Lajos ur ő nagyméltósága a világi elnök
tisztségéről lemondott, a statusgyűlés az akkori jegyző-
könyv 39 ik számu határozatába foglalt nyilatkozatával
világosan azt jelentette ki, hogy világi elnöki székét
nem tekinti véglegesen megürültnek, nem is kívánja
új választással betölteni, hanem reményli, hogy ő nagy-
méltósága, mihelyt körülményei és egészségi állapota
engedni fogja, újból elfoglalja az elnöki széket. Most
szerencséje levén a statusgyűlésnek b. Jósika Lajos ő
nagyméltóságát örvendetes új egészségben a maga ke-
belében tisztelhetni, kérje föl ő nagyméltóságát, telje-
sítse a benne helyezett reményt és foglalja vissza az
őt jogosan megillető elnöki széket. —

A közgyűlés egyhangú közfelkiáltással fogadván
püspök ő nagyméltósága ez indítványát, üdvözli báró
Jósika Lajos ő nagyméltóságát mint világi elnököt; ki
is engedve a közbizalom felkérésének, elfogadja a vi-
lági elnöki székbe való visszahelyezést.

6. Püspök ő nagyméltósága a statusgyűlés teendői
gyorsabb és könnyebb elvégezhetése szempontjából azt
indítványozza, hogy miután az igazgató-tanács a köz-
gyűlés tárgyalási főalapját és leglényegesebb tárgyát
tevő jelentését igen helyesen úgy szerkesztette, hogy
hivatalos működése minden egyes ágára vonatkozó
előterjesztéseit külön-külön fogalmaztatta és fölszerel-
tette a hozzátartozó okmányokkal, czélszerűbb volna e
jelentések előleges tárgyalására és rólok teendő előter-
jesztésre nem, mint eddig, egy nagy bizottságot küld-
deni ki, hanem a szakok szerint mindjárt három külön
bizottságot. —

Az indítvány elfogadtván, az igazgató-tanács
jelentésének főszakai előleges megvizsgálására és teendő
jelentésre kiküldetik a következő három bizottság:

A) A jelentés azon pontjaira nézve, melyek vonat-
koznak a más hatóságokkal való hivatalos közlekedésre,
a keblí ügykezelésre, a kegyeleti tényekre, az alapok
kezelésére, a Teréz-árvaház alapja hátralékaira, a ko-
lozsvári lyceumban a kir. tud. egyetem használatában
levő helyiségek iránt a nméltóságu vallás- és közokta-
tásügyi ministeriummal kötött egyezményre, a Batthyá-
ni-intézet sárdi fekvősegeinek eladására, a kolozs-mo-
natori uradalom tisztjeinek adandó 10 évi fizetési pót-
lékra, a publico-ecclesiasticus ügyekre, névszerint a
kegyuri kötelezettségek és jogok betáblázására; a val-
lásalap költségvetésére és az ezekkel kapcsolatos ha-
sonnemű ügyekre kiküldetik egy héttagu bizottság
Lukács Béla, dr. Otrobán Nándor, Török Bertalan,
Cseh Lajos, Buzás Mihály, Simon Jukundián, Möller
Fde tagtársak személyeikben.

B) Az elemi iskolák állapotáról, az elemi tanítók
nyugdíjalapjáról, ez alap költségvetéséről, a tanítók
nyugdíjazására vonatkozó szabályzatokról, a gymná-
siumok működéséről és állapotáról, a gymn. tanácsok
nyugdíj-szabályzatáról, a tanulmányi alapról és költség-
vetéséről, az elemi iskolaalap gyarapítására czélzó
gyűjtés mibenlétéről stb. szoló jelentés vizsgálására 8
tagu bizottság küldetik ki Gecző János, Groisz Károly,
Bálint Károly, Ávéd Jakab, Beke Antal, Vargyasi Fe-
rencz, Tolnai Regináld és Biró Béla tagtársak sze-
mélyeiben.

C) A finőveldék működését és állapotát, a Teréz-
árvaház- és ösztöndíj-alapokat tárgyaló jelentés előleges
megvizsgálására 7 tagu bizottság Pekri István, Placsin-
tár Dávid, Roszkosnyi Elek, Imets Jákó, Rieger Gott-
fried, Krémer Sámuel és b. Jósika Sámuel tagtársak
személyeiben. E bizottságoknak meghagyatik, hogy a
részökre kijelölt jelentéseket a hozzájuk tartozó okmá-
nyokkal és könyvekkel együtt vegyék át az igazgató
tanács előadó-jától és még a mai nap folytatáson hozzá-
fogván a tárgyaláshoz, ügyekezzenek a maguk jelenté-
seit mielőbb a közgyűlés eleibe terjeszteni.

7. A mult 1877-beli közgyűlésből kiküldött szám-
vizsgáló bizottság előterjeszti jelentését az 1877 ki zár-
számadások, valamint az 1878-kiak azon részének ered-
ményéről, a mely nem levén felküldve a ministeri
számvevőséghez, hozzáférhető volt; megjegyezvén, hogy
vizsgálatát csakis a tiszta számtani eredmények igazolá-
sára terjesztette ki, nem levén megbízva azzal, hogy
a gazdasági számadásoknál a számokban mutatott ered-
ményeket a tényleges állománykészlettel is üttesse.
A jelentés felolvastatik, a mint következik (Lapunk
szük tere most nem engedi ezen terjedelmes jelentés
közlését; erre máskor lesz alkalmunk. Szerk.) —

A jelentés helyeslő tudásul vétetik; hogy azonban
jövőre a statusgyűlés a gazdasági számadások eredmé-
nyeiről nagyobb megnyugvást szerezhesen a viz-
sgáló bizottság jelentéséből, az ez évi zárszámadások
megvizsgálására kiküldendő bizottság oda utasittatik,
hogy figyelmét a tényleges állományok eredményeire
is terjeszse ki tüzetesen; hogy bírálja meg a készle-
tek pénzürtékének helyes, illetőleg a valódi áraknak
megfelelő voltát. Ily utasítással a jövendőbeli szám-
adásvizsgáló bizottság megalkottatik Groisz Károly,
Cseh Lajos, Szalzbauer János, Korbuly Bogdán és b.
Jósika Samuel tagtársak személyeiben.

8. Az igazgatótanács tagjai létszámára vonatkozó
1 pontja szerint az igazgatótanács jelentésének a sza-
bályszerű 3 évi megbízás lejártával kilépnek az igaz-
gatótanácsból a következő tagok: az egyháziak közül:
Lönhárt Ferencz, Váradi Móricz, Pakó János, Kolozsi
Antal, Éltes Károly; a világiak közül; Simon Elek, b.
Bornemissza János, Páll Sándor, Mikó Mihály, Béli
Gergely, Gál Lajos, Züllich István, Török Albert, Fi-
nály Henrik, Tolnay Gábor; azonkívül a tiszt. előadó
Dr. Farkas Lajos és tiszt. titkár Frits Albert.

E szerint a kilépők helyébe az igazgatótanács ki-
egészítésére választandó 5 egyházi, 12 világi tag, köz-
tök egy tiszt. előadó és egy tiszt. titkár.

Püspök ő nagyméltósága az e választásra vonatkozó szavazatok beszedésére és kiszámlálására felkérve ugyanazt a bizottságot, a mely az igazolásban járt el, — kihirdettetik, hogy e szavazatszedő bizottság délután 5 órától fogva be fogja venni a szavazó czédulákat.

Ezután püspök ő nagyméltósága az ülést 1 $\frac{1}{2}$ óra-
kor elnapolja.

II. ülés

kedden, november 11-én 1879.

Elnököl: Fogarasy Mihály erdélyi püspök ur ő nagyméltósága.

Jelen volt az ujonnan érkezett és utólagosan igazolt tagokkal együtt 39 egyházi és 40 világi tag.

Jegyzetek: Veszely Károly egyházi, Finály Henrik világi jegyzők.

Ülés kezdete 10 $\frac{1}{2}$ órakor.

9. Olvassatik az első ülés jegyzőkönyve.

Megállítatik és hitelesítetik.

10. Az első ülés jegyzőkönyve 8 számú határozatával kiküldött szavazatszedő bizottság a megejtett szavazás eredményéről betérjeszti a jelentést, a mely szerint beadott összesen 78 szavazó jegy; kifogás alá egy sem esett. Nyertek pedig:

a) az egyházi rendből: 1. Lőnhárt Ferencz 77, 2. Gergely Ignác 62, 3. Kovács Ferencz 61, 4. Pakós János 37, 5. Váradi Móricz 36.

Továbbá: Biró Béla 33, Weber Béla 28, Kolosy Antal 24, Imets Jákó 14, Éltés Károly 5, György István 2, Beke Antal 2, Gidófalvi Gergely 2, Möller Ede 2, Barts Ferencz 2, Molnár János 1, Bálint Károly 1, Salzbauer János 1, Nagy Imre 1 szavazatot.

b) a világi rendből legtöbb szavazatot nyertek: 1. Simon Elek 75, 2. Mikó Mihály 75, 3. Béli Gergely 72, 4. Gál Lajos 68, 5. b. Bornemisza János 67, 6. b. Jósika Samu 65, 7. Páll Sándor 65, 8. Züllich István 65, 9. Finály Henrik 61.

A tizedik világi tanácsi helyre: Ugron Lázár 35 és dr. Török Albert 35 egyenlős szavazatot nyervén. e kettő között az 1877-iki statusgyűlés határozata szerint szűkebb körű választás lenne eszközözendő.

Továbbá: Szamosi János 17, Toinay Gábor 16, Groisz Károly 10, Ugron Gábor 9, dr. Mály István 8, dr. Groisz Gusztáv 3, dr. Csiki Victor 3, Frits Albert 2, Török Antal 2, Gecző János 2, Cseh Lajos 2, Lukács Béla 1, Korbuly Bogdán 1, Török Bertalan 1, Kremer Sámuel 1 szavazatot kapott.

A tiszteletbeli előadói állomásra legtöbb szavazatot nyert: Dr. Farkas Lajos 69. Továbbá: Finály Henrik 8, Szamosy János 1 szavazatot kapott.

A tiszteletbeli titkárságra többséget nyert: Szamosy János 43 szavazattal, Frits Albertnek 35 szavazata ellenében.

A beadott jelentés szerint, mint az igazgatótanács ujonnan megválasztott tagjai, a nyert többség alapján kihirdettetik:

a) az egyházi rendből: 1. Lőnhárt Ferencz, Gergely Ignác, Kovács Ferencz, Pakó János, Váradi Móricz.

b) a világi rendből: 1. Simon Elek, 2. Mikó Mihály, 3. Béli Gergely, 4. Gál Lajos, 5. b. Bornemisza János, 6. b. Jósika Samu, 7. Páll Sándor, 8. Züllich István, 9. Finály Henrik.

c) tiszteletbeli előadónak: Dr. Farkas Lajos.

d) tiszteletbeli titkárnak: Szamosi János.

A 10-ik tanácsi helyre: Ugron Lázár és dr. Török Albert egyenlően mindenik 35 szavazatot kapván, e két tag közt szűkebb választás megejtése határoztatik, az első választásnál működött bizottság újból megbízatván a szavazatok beszedésével.

11. Baró Jósika Lajos világi elnök ur ő nagyméltósága megújítja a már az első ülésben püspök ur ő nagyméltósága által tett s közfelkiáltásban nyilvánított egyhangú helyesléssel fogadott azt az indítványt, hogy az igazgatótanács működésének folytonos vezetésével világi elnöki minőségben ismét bizassék meg mélt. Páll Sándor ujonnan választott igazgató tanácsos ur, a ki e minőségben a mult statusgyűlés óta oly kitünő tapintattal, bölcs körültekintéssel és minden tekintetben örövendetes sikerrel állott az igazgatótanács élén. —

A közgyűlés lelkesült közfelkiáltással magáéva tevén az indítványt, Páll Sándor urat egyhangulag megválasztja az igazgatótanács világi alelnökévé, kifejezést adván egyszersmind hálás elismerésének, a melylyel szive mélyéből adózik új választottjának az ismét elfoglalt állásban a kath. status ügyei vezetése körül szerzett fényes érdemeinek.

12. Püspök ur ő nagyméltósága előterjeszti kimerítő jelentését a püspöki egyházmegyében létező templomok, paplakok és népiskolák állapotáról, a papok és tanítók helyzetének mivoltáról, a vallásosság és művelődés e legfontosabb tényezői előhaladása és fejlesztése körül az utóbbi 10 év alatt tett intézkedésekről, a rájuk fordított összegekről és az e téren elért eredményekről, a mint következik: (A nagyfontosságú s főpásztorunk ő nagyméltósága fényes művelődési tényeit visszatükröző adatokat később fogjuk közölni). —

Püspök ur ő nagyméltósága tolytonos felvilágosító észrevételeivel kísérvén ez előterjesztését, nyilvánítja, hogy ezt kivált abból a szándékból teszi, hogy e fontos közügyek irányában ébren tartsa a tsatusgyűlés figyelmes érdeklődését és mutassa ki a nyilvánosság előtt, hogy a katolikusok nem tespednek maradiságban, hanem buzgó törekvéssel és dicséretes aldozatkészséggel működnek vallásos intézményeiket a méltóságukhoz illő állapotra emelni és azon föntartani és népiskoláikat az előhaladott kor igényeinek megfelelőleg oda fejleszteni, hogy ne csak a beiföld, hanem az előhaladottabb külföld hasonló intézeteivel is hátrány nélkül kiállhassák a versenyt. Püspök ur ő nagyméltósága az előadottakban eléggé be látja bizonyítva, hogy e törekvés, tekintve a rövid időt és a teendők roppant mennyiségét, kielégítő, sőt helyenként örvendetes sikerre is vezetett; csupán a gr. Lázár-családtól alapított drassói templom ügyében, a melyet az ottani jelenlegi birtokos gr. Teleky Gusztáv úgy szólván lefoglalt, kéri ki ő nagyméltósága a statusgyűlés tanácsát a további eljárásra nézve, a bányakerületi esperesség terü-

letére eső népiskolákra nézve pedig felhívja a statusgyűlés figyelmét arra, hogy a kincstár közegei lanyhán vagy épen nem teljesítik a kincstár kegyuri köteleességeit az iskolák irányában. —

A főpásztori jelentést a statusgyűlés örvendetes tudomásul veszi, kifejezést adván hálájának a kegyes főpásztor iránt azért a lankadatlan buzgalomért és kifogyhatatlan bőkezűségért, a melylyel ő nagyméltósága gyakorolja atyai gondoskodását az egyház két talpköve: a templom és iskola ügyeire; nem különben köszönetet mond azoknak a kegyes jöltevőknek, a kiknek tettel és áldozattal való közreműködéséről ő nagyméltósága dicsérőleg megemlékezett: végre határozatul kimondja:

a) hogy a drassói templom és dotatiójához tartozó fekvőségek és felkelhetők ügyét átteszi az igazgatótanácshoz oly utasítással, hogy a maga jogtanácsával vagy a szükséghez képest még más jogtudósokkal is az átveendő okmányok alapján vizsgálta meg behatóan ez ügy jogi természetét, és e vizsgálat eredményéhez képest kövessen el mindent, hogy a templomot és tartozandóságait minden károsítástól és csonkítástól megóvja, a grófit ez egyházi vagyoni kiadására bírja, és a mennyiben békés uton való felszólítás nem vezetne czélhoz, keressen orvoslatot a törvény útján:

b) a bányakerületi esperesség elemi iskolái ügyét hasonlóképen átteszi az igazgatótanácshoz oly utasítással, hogy a pénzügyi kincstárral szemben az ez iskoláknak tartozó kegyuri kötelezettségeket hozza tisztába és biztosítsa jövőre nézve oly módon, hogy ez iskoláktól a kegyuri járandóságok többé meg ne vonattassanak.

13. A szavazatszedő bizottság jelenti, hogy számba vévén — a szűkebb választás alkalmából — a beadott 73 szavazatot, kitünt, hogy ezekből 56 szavazat dr. Török Albertre, 17 pedig Ugron Lázárra esett. —

E szerint dr. Török Albert igazgatótanácsossá megválasztottnak kihirdettedik.

(Vége köv.)

Lelkipásztorkodási esetek.

Egy özvegy asszony panaszkodik gyónás alkalmával, hogy ő még férje halála előtt elkövetett házasságtörés folytán nehézkesnek érzé magát. Nem rég ezután férje elhalálozván mindenki azon meggyőződésben volt, hogy a gyermek a házasság élet idejének tartama alatt törvényesen fogantatott. Ennek következtében az illetékes körök is ezen a házasságtörésből származott gyermekeket az elhunyt férj egyedüli örökösének nyilvánították, kinek ha több gyermeke nem is, de testvérei voltak. A férj, ki nevének nehézkes állapotát soha sem vette észre, sőt nem is gondolhatott rendes körülmények között arra, miután beteges állapota miatt a nemzésre képtelen volt — nyilatkozott ugyan már egy párszor az asszony előtt, hogy t. i. ő legyen mindenének egyedüli örököse, de ezen nyilatkozat mellett sem tanu, sem pedig más érvényes bizonyíték nem hozható fel. Kéri tehát a lelki atyát: uttasítsa, mit kell tennie, hogy a férj testvéreivel szemben, mint a kiket jogszerűen illetne az örökség, igazságtalanságot ne kövessen el?

A felhozott körülmények mellett nem lehet a panaszló félt kötelezni, hogy a férj testvéreinek az örök-

lött vagyont visszatérítse. Nem, mivel a polgári törvények szerint is minden a házasság élet tartama alatt nemzett gyermek törvényesnek tekintetik, következésképp az özvegy gyermekének — pro foro externo — elvitáztatlan joga van az örökség iránt. Annál kevésbbé köteles az asszony hibáját napfényre hozni s a gyermeket törvénytelennek nyilvánítani, mivel a gyanu és vélemény a gyermek törvényessége mellett, a törvények szerint, oly szilárd, hogy ama vallomást minden más bizonyíték nélkül az ártatlan gyermek hátrányára sem elfogadni, sem pedig hitelre érdemesíteni nem lehet.

A mi másrészt lelkiismeretét illeti — pro foro conscientiae t. i. — nyugodt lehet a férj azon nyilatkozatával, hogy ő maga legyen egyedüli örököse. Mert ámbár erre vonatkozólag semmi nemü érvényes és jogerővel bíró bizonyíték nem létezik, mégis saját egyéni biztos meggyőződése, hogy t. i. ez volt az ő utolsó akarat, a lelkiismeret ítélőszéke előtt elégséges; következésképp jó lelkiismerettel veheti birtokába az örökséget és hagyhatja azt, mint sajátját, gyermekének. Így ő a hagyományozó akarata szerint jár el, ki mindenesetre vagyonával szabadon rendelkezhetett, s nem követ el igazságtalanságot azokkal szemben, a kik különben az ő végrendelet nélküli törvényes örökösei lennének. Az igaz megtörténhetett volna, hogy a hagyományozó más-ként rendelkezik, ha neje hűtlenségének tudatával birtokba vette volna; de tagadni azt sem lehet, hogy talán megkegyelmez nevének s ballépése daczára is véghatározatát, hogy t. i. ő legyen örököse, nem vonja vissza. Azonban legkevesbbé sem lehet állítani, hogy a nőnek ezen lépése a férfi nyilatkozatát — ipso jure — érvénytelené tette avagy megsemmisítette. Mindazáltal, tekintettel ezen körülményre, a panaszló özvegy utasítandó a férj testvérei iránt nyilvánuló szeretet gyakorlására s a mennyiben állása megengedi, jóságát tényekben is velök éreztetni el ne mulassza, habár visszatérítésre teljesen nem is köteles.

Balogh Ignác.

TÁRCZA.

O D E

Honoribus admodum reverendi ac clarissimi patris, atque magnifici Equitis Emerici Csösz, e Scholis Pii S. S. Theologiae Doctoris. Domus Nitriensis Vice-Rectoris, Superioris Gymnasii Directoris, Clericorum Theologiae Studium Professoris, I. fae. Theologiae penes r. Universitatem Budapestiensem membri Collegiati, r. Societatis Hungaricae Physicorum, et Historicorum Ordinarii, Academiae Rom. Tiberinae Socii Correspondentis etc. quum Insignis Ordinis Equestris Francisci Josephi I. aurea cruce Ipsa Onomaseos die solenniter Condecoraretur a Gymnasio Nitriensi D. D. die 5. novembris 1879. *)

Digna laboranti respondent praemia curae. Virgilius.

Te Princeps Equitis condecorat cruce,
Quis non suspiciat tam meritum Virum,
Aut iunctos Emerici
Plausus non geminet die?

*) Ezen jeles alkalmi ódát megragadó eszmemenete miatt s kitüntetett barátunk iránti őszinte tiszteletünk és üdvözlétünk jeléül kívántuk lapunk olvasóival megismertetni.

Szerk.

Mater quale decus Memnonis explicat,
Phoebo dum croceis sternit iter rosis:

Virtus sic tua Praeses
Sparsit lumina Nitriae.

Hanc videre lares, quos Calasantii
Exstruxit sociis mens pia Praesulum,
Hanc videre palaestrae
Indutae faciem novam.

Hinc accensa novis ignibus aestuant
Te docto iuvenum Praeside pectora,
Virtutesque fidelis
Discit quisque sequi Patrum.

Quis sanctae fidei, quisve Scientiae,
Quis dulcis patriae vixit amantior?
Quis te lucra iuventae,
Aut quaerit melius Scholae:

Sentit quisque tuis quanta laboribus,
Zelo quidve tuo Nitria debeat,
Per te quae bona pauper
Nostris ceperit in Scholis.

Te mens ducit in his sancta laboribus,
Zelum larga tuum dextera sublevat,
Et fortuna secundo
Cursu stipat in omnibus.

Votis hinc facilis Praesul adest tuis,
Hinc fundus struitur pro miseris, Scholis
Hinc vexilla parantur
Nostris auspice Praesule.

Verbis o quoties candida fervidis
Nostrorum invenum pectora suscitatis,
Accendisque palaestras
Flammis in patriam novis!

Hoc quippe eloquium et dexteritas tua,
Dum claro aestimum conciliat tibi,
Clari nomen ad Ipsum
Regem fama vehit tuum.

Sic tu, qui fueras a Sapientibus
Ter primo ad Cathedras propositus loco,
Ad Virtutis honorem
Strata progredieris via.

Sic est; promeritis debita laus tuis
Ad Regis Solium venerat optimi;
Hinc dignum crucis Aequus
Te Rex censet honoribus.

Quem vidit paribus Praesidem honoribus
Distinctumque pari Gymnasium cruce?
Derivatur ab uno
Fulgente in reliquos iubar.

Nostri crescit in hoc Gymnasii decus,
Sic gaudente chorus gaudet Apolline;
Phoebo namque corusco
Musis vita redit nova. —

Quae rerum facies esset agris, nisi
Purgentur veteri a germine cardui?

Quae spes messis opimae
Si rubigo premat sata?

Lenta tabe perit grex sine pascuis.
Silvescunt animi, ni fidei sacrae
Succendantur amore
In recta ad Superos via.

Tu nosti iuvenes quid beet in Scholis,
Quo quaerenda modo sint lucra patriae,
Quae sint vota parentum,
Quae Regis, patriae Patrum.

Nam fulgens adamas est pretiosior,
Perdocti artificis quem polliit manus;
Quot tu corda polita
Dulci reddideras solo?

Nec fontes patriae nosse tibi sat est,
Te Rhanus, Tiberis, te Tamesis, Liger
Doctas Palladis artes
Vidit quaerere pro tuis.

Hinc quidquid iuvenum lucra Scientiae,
Auget Gymnasii, vel decus Ordinis
Toto mente tueris,
Toto pectore provides,

Haec obstricta tibi mille modis videt
Patrum turma tui conscia muneris,
Haec, haec grata fatetur
Omni Nitria patriae.

At cuius fuerat cura tibi, memor
Tantae progenies sollicitudinis,
Te, te laudat, honorat
Alta mente reconditum.

Offusas livido turbine scilicet
Sol rumpit tenebras lumine fortior.
Clarae ventus inanis
Virtuti nihil officit.

Virtutis pretium semper idem manet,
Non haec spreta iubar spargere desinit,
Quin ipsos trahit ad se,
Quorum pressa fuit dolo. — —

Et iam longa cohors vota ferentium
Ad te praecipiti volvitur agmine,
Plaudit Nitria, et Ordo,
Plaudunt Pieriae tibi.

Ergo sume crucem, quam peperit tibi
Virtus, quam merito contulit Aequitas,
Felix hoc gere signum
Nostrae Palladis in decus.

Hoc munitus opus prosequitur tuum
Pro aeterno fidei, pro patriae bono,
Nunquam cura labore
In duro atra Eqnitē premat.

Ornato tibi sint hac cruce gaudia
Patroni revehat quae vegeto dies,
Tantis praemia curis
Sint auctis patriae in bonis! —

Sic te munifici gratia Principis,
Et mens usque beet conscia muneris,
Donec praemia Coeli
Carpas digna laboribus!

Josephus Budaváry,
e Scholis Piis.

Kisebb közlemények.

— Haynald Lajos bibornoksága és az erdélyi rom. kath. statusgyülés. Az igazgatótanács bibornoki kitüntetése alkalmával sietett üdvözölni Haynald Lajos bibornok-érsek ő főméltóságát, ki a következő választásban kegyeskedett felelni:

„Méltóságos igazgató-tanács! Kit önismeretem intve figyelmeztet, hogy egyházunk és hazánk ügyeit legfőbb hatalmukkal intéző felséges személyek kegyelmes jóakaratóból adatott meg — inkább érseki székemnek, mint nekem — a bibornoki méltóság: jól tudom azt is, hogy azon tulkegyes méltánylása csekély törekvéseimnek, a milyennel a méltóságos tanács részéről mint ez alkalommal is, ugy mindenkor találkozom, lényeges befolyással lehetett azon legfelsőbb elhatározásokra: mert nyilvánossá levén, igénytelenségemet kedvezőbb világosságba tüntette elő, mint megérdemelni szerencsés lehettem.

Fogadják tehát mind ilyenén jóságukért, mind mostani nagybecsü sziveskedésekért legőszintébb köszönetem azon biztosítással, hogy mindig boldognak érzendem magamat, midőn az erdélyi egyház élén álló lelkes katolikus főurak várakozásának akár az általános magyar katolikus egyház, akár a lelkemhez forrott erdélyi püspöki megye érdekeit előmozdítva megfelelhetek.

Egyébkint tapasztalt uri kedvezéseikbe ajánlottan kitünő tisztelettel maradok

Budapesten, 1879 június 4-én

a méltóságos igazgatótanácsnak

alázasatos szolgája

Dr. Haynald Lajos,
bibornok, kalocsai érsek.“

Ezen kegyeleti tényről jelentést tevén az igazgatótanács a statusgyülésnek, a statusgyülés nemcsak örvendetes tudomásul vette, hanem maga részéről is külön felirat küldését határozta el. A felirat szövege Lukács Béla országos képviselő tolla után következőleg hangzik:

„Főméltóságú bibornok-érsek ur! Kegyelmes főpásztorunk által egybehivatván autonomikus ügyeink elintézésére, most van először alkalmunk, mint erdélyi romai kath. statusgyülésnek, eminentiádnak bibornokká való kineveztetése miatt őszinte örömmel nyilvánítani.

Igazgatótanácsunk már korábban megragadta ugyan az alkalmat, hogy eminentiádat bitoros székében üd-

vözölje. Statusgyülésünk mai ülésében az igazgatótanácsnak eminentiád előtt nevünkben tolmácsolt érzelmeit magáévá tette s egyszersmind elhatározta, hogy mint az erdélyi katolikusok egyetemes gyűlése örömet és hódolatát eminentiádnak ismételve kijelenti.

Minden kitüntetés, mely eminentiádat éri: szivünknek nagy örömeire szolgál, mert eminentiád főpásztori működése bérczes kis hazánkban eltörölhetlen emléket hagyott, mely azt hirdeti, hogy Haynald Lajos lánglelkű és aranyszájú apostola volt egyházának, törhetlen hive hazájának, hü polgára királyának és nemes jóltevője a szegényeknek és elhagyottaknak.

Eminentiad szellemének fénye meghódította szenteség atyánk bizalmát és apostoli királyunk kegyét. Engedje meg eminentiád, ha büszkék vagyunk arra, hogy e szellem valaha nekünk ragyogott s ha azt hisszük, hogy bármily magasan is tündöklék fénye, az kihat azon erdélyi egyházmegyére is, mely mint eminentiad igazgatótanácsunkhoz intézett választában kegyesen írja: „annyira lelkéhez forrott.“

Fogadja főmagasságod legmélyebb tiszteletünket és hódolatunkat, melylyel vagyunk eminentiádnak legalázatosabb szolgái

az erd. rom. kath. statusgyülés.“

— Kolozsvárt, 1879. nov. 5. Mai napon, a délelőtti órákban, örvendetes jelenségnek valánk szemtanúi. Az itteni r. k. Mária Terézia-finövelde növendékei nemes érzelmeiknek szép bizonyosságát adták azáltal, hogy szt. Imrénék, az ifjuság védszentjének napját ének, zene- és szavalati műdarabok előadásával ünnepelték meg. Az ünnepély műsorozata a következő:

- 1) Ének szt. Imréhez, énekelte a növeldei ifjuság.
- 2) Szt. Imre életrajza, előadta Kremniczky A. VII. o. t.
- 3) Ének szt. Imréhez, énekelte a n. ifj. 4) V. László, szavalta Puskás F. V. o. t. 5) „Az éj“ Schubertől, énekelte a n. ifj. 6) „Kettős“ „Alvajáró“-ból, előadták Rohonczy L. VI. és Szöllösy Attila V. o. t. 7) „A kápolna“ Kreutzertől, énekelte a n. ifj. 8) „Salamon“ Vörösmartytól, szavalta Rohonczy L. 9) „Hymnus az éjhez“ Beethoventől, énekelte a n. ifj. 10) „Gyermek és szivárvány“ Aranytól, szavalta gr. Eszterházy D. VII. o. t. 11) „Ima“ Verdi „Nabuco“-jából, énekelte a n. ifj.

Kiválóan méltalandó ez ifjakban az, hogy képesek voltak önerejükön lépni fel ez ünnepélyre. Szöllösy, V. o. t. nemcsak az énekkart vezette eléggé ügyesen, hanem pár éneket harmoniummal is pompásan kísért. Puskás, V. Lászlónak háborgó lelkiismeretét, a cseléd feleleteit és a költő elbeszélését is meghatóan és változatosan állította elő. Legnagyobb tetszést azonban könnyű, természetes színezetű előadásával gr. Eszterházy nyert.

Valóban az ily jelenségek szemlélése a lelket örömmel tölti be a haza és egyház jövőjé sorsá iránt; mert hol az ifjuság védszentje iránti valóságos hódolatának ily módon ad kifejezést, ott az elhintett mag nem kőszálra, de termékeny talajra talált; szóval, az ifjuságba helyezett reményeink hajótörést szenvedni nem fognak.

Évéből óhajtuk is Istentől, hogy a lelkes ifjuság soha se téveszsze szeméi elől amaz üdvös tanácsokat, melyeket az első apostoli király az ő kedvelt fiához, Imréhez, annyi atyai bölcseséggel intézett, s melyeknek követése által szt. Imre Isten és emberek szeretetét magának nagymérvben kiérdemelte! S. sz.

A napi események köréből.

— Az erdélyi rom. kath. status 1879. évi novemb. 10—12-én tartott közgyűlése kezdetétől végig legszebb egyetértésben folyt le. Meghívott 60 egyházi, 130 világi, összesen 190 tag; a gyűlésen megjelent 40 egyházi és 40 világi, összesen 80 tag.

Püspök urunk ő nagyméltósága d. e. 9 órakor a székesegyházban szent misét mondván, 10¹/₂ órákor nagyhatású beszéddel nyitotta meg a gyűlést. E hatás fokozódott, midőn ugyancsak ő nagyméltósága indítványozá, hogy a gyűlés b. Jósika Lajos ő excját kérje meg, hogy a mult statusgyűlésen egészségi szempontból elhagyott világi elnöki székét ismét foglalja el, mélt. Páll Sándor világi alelnököt pedig az alelnöki teendők vitelével továbbra is bizza meg. A szünni nem akaró lelkes éljenzés, mely a főpásztor indítványát követte, egyrészt a bizalom őszinte jele vala ama nagytekinetelű egyének iránt, másrészt pedig kifejezése azon rendíthetlen ragaszkodásnak, melylyel a gyűlés minden tagja az elnök főpásztor lángszelleme által ugyszólva elragadtatva föltétlenül követé szavait.

A tárgyalások menetén újabb lelkesedést keltett s a szakadatlan éljenzés hullámos viharában nyilvánuló s jegyzőkönyvre is iktatott azon elismerés, mely főpásztorunknak a t e m p l o m o k, p a p i a k o k és n é p i s k o l á k állapotáról, a p a p o k és t a n i t ó k h e l y z e t é n e k j a v í t á s á r ó l, az ez irányban 10 év alatt történt nagyszerű haladásról és e célra fordított összegekről stb. tett előterjesztését s szóbeli kimerítő jelentését követte.

Az ily kedvező jelek közt kezdett s emelkedett hangulatban folytatott tanácskozások üdvös határozatokat eredményeztek s a főpásztor méltó lelki örömmel s egyháznagyi dicső működésének sikere feletti boldog érzettel mondhatta el bezáró beszédjét nov. 12-én.

A határozatok pontjait a lapunk mai számában megkezdett jegyzőkönyv tünteti föl, azért olvasóinkat is oda utaljuk. Itt még csak annyit jegyzünk meg, hogy a lefolyt statusgyűlés biztos zálogául szolgál annak, miszerint az erdélyi rom. kath. egyházmegyei önkormányzat főpásztorunk bölcs vezetése alatt már is consolidálódott s a történelem nemtője majd örömmel fogja a nagy férfi sirjára tűzni azon érdemkoszorút, hogy annyi dicső tényei mellett az autonomiának is szilárd alapra fektetett, eszélyesen fejlesztett s czélszerűen befejezett művét hagyta hátra az utókornak s első sorban példányképpül a magyarországi rom. kath. egyház megalkotandó önkormányzatának.

— Papi gyűlés. Főpásztorunk ő nagyméltósága megragadván az alkalmat — azonnal a statusgyűlés befejezése után — a papsággal külön gyűlést tartott, melynek tárgyát azon két kérdés megvitatása képezte, melyeket ő nagyméltósága körlevélben közölt volt a megyei papsággal, s melyek felett az espereskerületi corona-gyűlések véleményeiket kifejezték s a püspöki hivatalnak be is küldötték. A két kérdés következő:

a) „Eszközölhető-e s elrendelhető-e az, hogy a papi nyugdíjintézet gyarapítása ez idő szerint az önmegadóztatás alapján is megindíttassék? b) „Nem volna-e czélszerűbb a nap terhe alatt kifáradt s nyugalomba helyezett agg papoknak itt Gyulafehérvárt jelölni ki lakást a nyugdíjintézet tulajdonát képező házban? a)

Püspök urunk ő nagyméltósága mindenekelőtt előterjeszté az elaggett papok nyugdíjalapjának állását, mely jelenleg — kerek számban véve — 116,850 frtot képvisel, egyszersmind tájékoztatul előadván, hogy az 1868-ban kezdeményezett fundus auxiliaris, melyhez évenként ő nagyméltósága 2000 frttal járul, s így 12 év alatt már 24,000 frttal járult, még csak 46,900 frtra tudott emelkedni. Komolyan figyelmezteti a papságot azon körülmény megfontolására, hogy az espereskerületek által ajálott módokon igen sok idő kívántatnék arra, hogy az elaggett papok az általa részben 400-ra emelt nyugdíjösszegezen felül még csak valamivel nagyobb nyugdíjban is részesüljenek.

A tanácskozás — melynek vezérfonalát főpásztorunk ő nagyméltósága gyakorlati kezei szakavatottan tartották — megindulván, mindkét kérdés felett tüzetes eszmecserét váltottak a jelenlevők, köztük különösen derék espereseink. Az első kérdésre nézve az őnmegadóztatás elve elfogadtatott. Az adózás kulcsa több véleményre adott okot. Némelyek a kisegítő-alap quota-kulcsát ajálották olyformán, hogy épen annyit és oly arányban fizessen minden pap, mint a kisegítő-alapba fizet. Mások az ezen alapba fizetett összegnek 50%-át akarták megállapíttatni. De mindkettő — elégtelennek ítéltetett arra, hogy az alapot kellő arányban gyarapíthassa. Végül abban történt megállapodás, hogy a kisegítő-alap kulcsa elfogadtatik az önmegadóztatás alapjául, de olyformán, hogy a fizetési kötelezettség ne 500 frt jövedelemnél, hanem 300-nál kezdődjék, úgy, hogy kinek 300 frt fizetése van, már tartozik 1 frtot az alapba fizetni stb. Ezen megadóztatásba bevonatik minden az egyházmegye czimére fölszentelt papi egyén. Minthogy pedig ily módon szabályosabbá válik a nyugdíjalap gyarapítása, a kezelés és nyugdíjazás ügyének is bizonyos szabályok szerint kell történni. Azért a gyűlés készséggel elfogadta dr. Éltés Károly kanonok és előadó ur azon indítványát, hogy egy bizottság küldessék ki ezen szabályok elkészítésére, püspök urunk ő nagyméltósága pedig ezen bizottság tagjail mélt. Nagy Imre kanonok ur elnöklete alatt Fábián Sándor püspöki titkárt s Bíró Béla gymn. igazgatót nevezte ki.

A második kérdésnél azon nézet nyilvánult, hogy az elaggett nyugdíjas papok szívesen keresnének piHENést végnapjaiknak a Kovács Miklós-féle házban Gyulafehérvárt; de ismeretlen előttük azon módzat, mely szerint itt elhelyezve és ellátva lennének. A dolog ezen oldala megbeszélés tárgyává lön ugyan; de minthogy első sorban a ház átalakítása támasztott nehézséget, főpásztorunk ő nagyméltósága beleegyezésével ezen kérdés felett a határozat elnapoltatott.

— Kinevezés. A magy. kir. honvédelmi minster Csibi Tamás 24-ik honvédszázalajbeli honvédet és gelencei rom. kath. lelkészt 1879. évi nov. 1-től számitandó ranggal a szabadságot állományban honvédségdelkészszé nevezte ki.

— A szent-László-társulat nov. 6-án tartotta rendes évi közgyűlését, melyet mélt. Schluich Lőrincz szatmári püspök s társulati elnök ur igen remek beszéddel nyitott meg, s melynek tárgyalásait lapunk szűk keretéhez mérten később közölni fogjuk.

Kiadja: Az erdélyi rom. kath. irodalmi társulat. Szerkesztő-bizottság. Felelős szerkesztő: BIRÓ BÉLA. Szerkesztőtársak: ÁVÉD JÁKÓ, BALOGH IGNÁCZ, CSERNI BÉLA, Dr. TÓDOR JÓZSEF.